

at være Medlem af den store Kommission i 1906—07, hvis Arbejde resulterede i det Lovforslag, som blev vedtaget i 1908. Den højtærede Minister fremhævede selv i Gaar, at ogsaa han havde sin Del i, at der var fremkommet saa mange Forslag. Han mente ganske vist, at Maskerne i Udvalgets Net havde været lovlig smaa, at Udvalget havde opfanget lovlig mange Forslag, men i øvrigt forstod jeg den højtærede Minister saaledes, at det netop var hans Ønske, at man ude fra de Egne, hvor man kunde ønske at faa private Baner bygget, skulde give dette til Kende, saa at man kunde faa et samlet Overblik over de Krav, der i saa Henseende stilles i Befolkningen, og at den højtærede Minister derfor villig var gaaet ind paa at lade Udvalget behandle ogsaa de Forslag, som senere var blevet henvist til det. Saaledes opfatter jeg den højtærede Minister, og saaledes har den ærede Formand for Udvalget vist ogsaa opfattet ham. Derom er vi neppe uenige. Men ellers vil jeg sige, at ethvert Lovforslag af økonomisk og ikke mindst af lokal Interesse fortjener at faa alle de lovmæssige tre Behandlinger, altsaa ogsaa en virkelig Førstebehandling. I Grundloven af 1849 slog man fast, at ethvert Lovforslag skulde have tre Behandlinger, og af disse er første Behandling den betydeligste. Det kunde maaske synes, at anden Behandling, hvor Ændringsforslagene foreligger, var den vigtigste, men den enkeltes Ret, jeg kan sige Mindretallets Ret, maa gøres gældende ved første Behandling, hvor de kan paavirke deres ærede Kolleger i Tinget og eventuelt i Udvalget, saaledes at de Tanker, de sidder inde med, kan faa Indflydelse paa Udvalgets Arbejde. Deri havde nemlig det ærede Medlem fra Mariager (H. P. Hansen) Ret i Gaar, at det er for sent, naar Medlemmerne har klumpet sig sammen i Udvalget og hjulpet hverandre til at faa deres specielle Ønsker fremmet, for saa kan det ærede Medlem fra Mariager og jeg tale saa længe og saa godt, som vi formaar, vi kan dog som Regel ikke bryde det store Udvalgsflertal. (*Ellinger*: Sker noget saadant, at man i Udvalg klumper sig sammen?). Jeg har vel sagt, at man klumper sig sammen, men jeg mener, at man hjælper hverandre til Rette, og det er jo en ærlig Sag.

Men, som sagt, da ogsaa jeg interesserer mig for, at vi kan faa et samlet Billede af de Krav og Ønsker, som lever i Befolkningen, skal jeg ikke modsætte mig at tage Del i Behandlingen af disse Forslag. Men jeg tror nu, at der en Gang

vil komme et Ting, som siger: Vi vil have hvert enkelt Baneforslag for sig! Jeg skal her henvise til, at det ogsaa en Gang var Skik, at man kastede store lokale Spørgsmaal ind paa Finansloven og derved søgte paa en nemmere Maade end ved Behandlingen af de særlige Lovforslag at faa dem vedtaget. Saa hændte det, at der undertiden var nogen Misfornøjelse dermed, og saa satte Venstres Ordfører for den Slags Sager sig derimod og sagde: Nej, det gaar jeg ikke med til! Han repræsenterede den Gang en Kreds paa Bornholm — saa vil jeg ikke sige mere —, og han havde den Natur, at naar han havde sagt noget, stod han ved det. Saa blev mange af disse Sager senere taget ud af Finansloven og indbragt som særlige Lovforslag, og da viste det sig, at Udfaldet mange Gange blev et helt andet, end det havde været før.

Jeg skal ved denne Lejlighed indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger angaaende Enkeltheder, men lidt maa jeg dog sige. Jeg gaar ud fra, at det bliver ikke sidste Gang, at dette Ting kommer til at beskæftige sig med dette Lovforslag, men at der senere bliver Lejlighed til at udtale sig nærmere og mere bestemt om Enkelthederne.

Om det Forslag, som det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) havde stillet om at standse Forhandlingerne i Henhold til — som han har skrevet i Betænkningen —, at det ikke er rigtigt at binde saa mange efterfølgende Rigsdage til det, som vi nu beskæftiger os med og eventuelt vedtager — om ikke netop i denne Samling, saa i en efterfølgende —, vil jeg sige, at der er noget i den Tanke, det er sikkert og vist, men det er ikke nemt at klare, hvad der skulde ske, hvis Forslaget var blevet vedtaget. Og paa den anden Side har den ærede Ordfører Ret i at sige, at dersom man ikke kunde vedtage et saadant Lovforslag, men var henvist til at stille Forslag paa Finansloven, kom vi ud paa gængende Grund. Man maa imidlertid erindre, at enhver Rigsdag har Lov til at ændre bestaaende Love. Dette er mange Gange med Hensyn til Jernbanelove ikke let, og der gaar i Regelen noget i Stykker ved det, idet den Befolkning, som paa en vis given Tid havde troet, at nu vilde den faa et Baneanlæg, nu var det bestemt, hvor Banen skulde gaa, og hvor stort Tilskuddet skulde være, bliver skuffet, naar en senere Rigsdag forandrer Loven paa Grund af Forhold, som man maaske